

Homilies

SANT MIQUEL DELS SANTS

Catedral de Vic, 5-7-2016

Srs. Membres del Capítol d'aquesta catedral,
Germans preveres i diaca,
Sra. Alcaldessa de la ciutat de Vic,
Srs. Regidors de la corporació municipal de Vic,
Germans tots, fills estimats de Déu.

Aquest any la festa de sant Miquel dels Sants ha de tenir tres mirades ben agraïdes a Déu pel do del més il·lustre dels fills d'aquesta ciutat de Vic.

La primera mirada la farem amb els ulls del venerable Josep Torras i Bages, del qual aquest any celebrem el centenari de la mort. Ell, en la primera festa major de Vic després de la seva entrada com a bisbe en aquesta ciutat, l'any 1900, va fer el sermó de l'ofici, en aquesta mateixa catedral. La seva mirada fou d'admiració de l'obra de Déu en el cor de Miquel Argemir. Una obra ben clara, fent-lo cada dia més fill seu. L'autèntica humanitat no és pas la que s'allunya de Déu. Com pot ser una escultura bella si no es deixa fer per les mans de l'escultor? Com podrà una pintura expressar la seva bellesa si no accepta que el pintor refaci cada detall fins a aconseguir la perfecció? Com podrà un camp arribar a donar fruits abundosos si no es deixa conrear pel pagès? Lluny de Déu no hi ha repòs, no hi ha pau profunda, no hi ha bellesa, no hi ha autèntica veritat ni veritable amor.

Deixem que ressonin les paraules del Dr. Torras i Bages, talment fossin dites per ell mateix: «Vaig a considerar a Miquel en el cim de la jerarquia humana, que és la santedat. Ell no posseeix cap grandesa humana, però posseeix la grandesa divina... Insignificança mundana de sant Miquel: no és ric, ni és un científic o literat, ni és home d'influència social. Va passar pel món com una exhalació. A Vic, a Saragossa, a Pamplona,

a Madrid, a Sevilla, a Baeza, a Valladolid, hi va estar poc; però així com el sol cada dia escalfa el món, així també ell escalfà tots els llocs per on passà en sa curta existència.»

I, ¿com podríem nosaltres, homes i dones del segle XXI, entendre la santedat viscuda per un infant a Vic, i un jove en els convents de trinitaris, en els segles XVI i XVII? La paraula clau, entenedora tant ara com sempre, perquè el cor de la persona humana és el mateix ara que en tots els segles passats i en els segles futurs, ens la pot donar el mateix Torras i Bages, quan comenta: «Els botiguers de la plaça de Vic, on el porten essent encara nen un cop mort son pare, el troben encantat –era encantat perquè estava enamorat!»

Sí, un sant és un enamorat! Ser sant no vol dir res més que viure tan abocat a Déu i als altres que un no té temps de tancar-se en el seu jo egoista. En altres paraules, la santedat és la perfecció de l'amor. Un sant és el qui estima sempre, sempre, sempre. És el que diem tot cantant els goigs de sant Miquel, en què l'anomenem «Serafí d'Ausona». Els serafins són els àngels que, perquè són tan a prop de Déu, són encesos d'amor. Per això en les pintures de l'art medieval apareixen sempre amb un vermell encès. El serafí d'Ausona, sant Miquel dels Sants, era encès d'amor per Déu, tant quan resava com quan servia els germans; fins i tot quan dormia amava. Estava sempre absorbt en Déu i, al mateix temps, ben atent a les veritables necessitats dels germans. Podem dir de sant Miquel el mateix que deia sant Pau, que no vivia en si, sinó que Crist vivia en ell. I per això entenem que Crist canviés a sant Miquel místicament el cor, donant-li son Cor ple de misericòrdia. Amb paraules de Torras i Bages, «era Jesús vestit de frare: tenia son cor, pensava en sos pensaments, parlava d'ell; era a la terra, però estava en el cel».

I una segona mirada als cors de Jesús i de sant Miquel dels Sants. Estem de ple en l'Any Sant de la Misericòrdia, convocat pel sant pare Francesc. I ell ens convida de manera clara a mirar Jesús, rostre de la Misericòrdia del Pare. Parlar de la misericòrdia significa posar enmig del món un amor primer, sense esperar cap mèrit nostre, gratuït, incondicional; l'amor que es fa perdó donat i rebut. I aquesta és una gran necessitat en els nostres temps, quan constatem que «l'experiència del perdó en la nostra cultura s'esvaeix cada vegada més. Fins i tot la paraula mateixa en alguns moments sembla evaporar-se. Però sense el testimoniatge del perdó queda només una vida infecunda i estèril» (*Misericordiae vultus*, 10).

De fet, no podrem entendre mai del tot sant Miquel dels Sants, ni el podrem mai imitar, si no entrem en el coneixement del cor de Jesús —perquè aquest era el seu cor!; no ho oblidem—. El cor de Jesús és un cor ple d'amor misericordiós. «Jesús, davant la multitud de persones que el seguien, veient que estaven malmenades i abatudes, perdudes i sense guia, va sentir des del més profund del seu cor una intensa compassió per elles (cf. Mt 10,36). A causa d'aquest amor compassiu va guarir els malalts que li presentaven (cf. Mt 14,14) i amb pocs pans i peixos va calmar la fam de les grans multituds (cf. Mt 15,37). El que movia Jesús en totes les circumstàncies no era sinó la misericòrdia, amb la qual llegia el cor dels interlocutors i responia a les seves necessitats més reals. Quan va trobar la vídua de Naín, que portava el seu únic fill al sepulcre, va sentir una gran compassió per l'immens dolor de la mare en llàgrimes, i li retornà el seu fill ressuscitant-lo de la mort (cf. Lc 7,15» (ibidem, 8). Mes també veiem Jesús compartint la taula amb els pecadors i publicans i ensenyant amb paràboles com és el cor de Déu, sobretot amb la paràbola de les paràboles, la del fill pròdig, en la qual mostra com és de gran l'amor de Déu que espera, perdona i guareix. Però l'expressió més gran, com no n'hi ha d'altra, de l'amor misericordiós de Déu és el cor de Jesús traspasat en l'arbre de la creu, del qual brollen sang i aigua. Aquesta és la font de la misericòrdia de Déu que mai no s'esgota, que no deixa mai d'oferir l'amor gratuït i incondicional de Déu a favor nostre. Perquè és el cor del qui ha mort i ha ressuscitat, el qui ha mort però viu per sempre. Aquest amor misericordiós de Déu és el que va omplir del tot el cor de sant Miquel i es va vessar en la seva curta vida amb amor al mateix Déu i la caritat misericordiosa a favor dels germans. El qui beu de la misericòrdia, al seu torn, no pot fer res més que donar misericòrdia als seus germans.

Sant Miquel dels Sants és per a tots nosaltres exemple d'amor misericordiós envers els germans. En la seva vida es manifesta amb escreix que el veritable amor a Déu és inseparable de l'amor al proïsme. Ell vivia les obres de misericòrdia espirituals, com ensenyar, corregir, aconsellar, consolar. Tenia gran zel i mirament perquè tots coneguessin i estimessin el Senyor. Desitjava tractar les ànimes per atansar-les a Déu, sobretot les poc o molt esgarriades. Ell repetia moltes vegades: «Si les ànimes coneguessin el Senyor, no l'ofendrien pas, ans s'abusarien en l'amor seu.» «Si la gent conegués el Senyor i veiés la manera i generositat com tracta els seus, tothom es moriria d'amor per ell.» En aquestes converses s'encenia i s'abusava de manera que semblava que parlés com un alienat, mostrant externament en el rostre la força de l'amor pels colors vius i encesos amb què s'enrojolava, talment un serafi. La seva caritat era consol en el cor dels

qui passaven afliccions i proves. Sant Miquel dels Sants tenia el do particular de saber consolar els afligits. Per això era cosa seguida que moltes persones l'anessin a veure en llurs necessitats i tristeses, per tal de sentir dels seus llavis paraules confortadores. Un seu germà frare ens conta això: «Trobant-me en l'aflicció, vaig anar a manifestar-li el meu estat, i vaig quedar consolat de tantes i aitals coses que em digué de com havíem d'estimar Déu i no ens havíem de desconsolar tenint tan bon Déu per Pare i Senyor, i de com la cosa única que havia de causar-nos pena i preocupació era el fet de no tenir prou mirament a estimar-lo o servir-lo en gran manera.»

La caritat de sant Miquel dels Sants era també molt clara en l'exercici de les obres de misericòrdia corporals. Les paraules de Jesús: *Estava malalt, i em vau visitar* (Mt 25,36), foren per a ell realitat. Expliquen d'ell que sovint visitava els malalts i els consolava plorant moltes vegades de compassió en veure'ls patir. Visitava els malalts sense fer cap distinció entre rics i pobres. Tots els qui necessitaven de la seva companyia i consol eren objecte de la seva acció caritativa. En alguns casos, quan li era possible acompanyava els malalts tota la nit, exhortant-los i pregant per ells imposant-los les mans. Narren que àdhuc alguns d'ells, tot i la seva malaltia greu, es van recuperar.

I una tercera i darrera mirada molt breu. Estem celebrant l'ofici de festa major, tot mirant sant Miquel dels Sants en la nostra catedral, el mateix lloc però amb diferent construcció, on va rebre la misericòrdia de Déu amb el baptisme i els altres sacraments aquell nen que es va deixar portar sempre per l'embranchida de l'amor de Déu. No oblideu que, per voluntat del sant pare Francesc, la nostra catedral, com totes les que hi ha arreu del món, té la Porta Santa de la Misericòrdia. Us faig a tots vosaltres el repte de passar amb fe per aquesta porta, que és signe del cor obert de Crist, i d'apropar-vos a les fonts de la misericòrdia: la pregària, la confessió i la comunió. Veureu com la perspectiva de la vostra vida canviarà, perquè podreu descobrir o redescobrir que n'és, de gran, l'amor de Déu capaç de transformar la nostra vida. Sant Miquel dels Sants és un testimoni de com l'amor Déu enamora i transforma la vida, perquè sigui una vida més plena d'amor a Déu i als germans.

Sant Miquel, en el moment de la seva mort, quan tenia trenta-tres anys, va dir: «Crec en Déu, espero en Déu, amo a Déu, em pesa, Senyor, d'haver-vos ofès.» Així acabava per a aquest món la curta vida de Miquel del Sants, per a iniciar la vida de la glòria en l'eternitat de Déu, aquell noi que als ulls dels homes era encantat, però que als ulls de

Déu era un enamorat seu. Tota la seva vida va ser viure d'aquest amor. Amb Torras i Bages us dic: «Caríssims, cerquem també nosaltres, com sant Miquel, la identificació amb Jesucrist. Perfeccionem la nostra vida, elevem el pensament, alcem el cor, dignifiquem la vida, perquè siguem dignes companys de Jesucrist i cohereus de la seva glòria» (*Sermonari. Sant Miquel*). Sant Miquel dels Sants, serafí d'Ausona, pregueu per nosaltres. Amén.

APLEC DE MATAGALLS

10-7-2016

Diumenge XV-C

Som al cim de Matagalls de la muntanya del Montseny per celebrar el seixanta-setè Aplec de Matagalls. I, per als creients en Crist, el cor de l'aplec és la celebració de la missa sota la creu de Matagalls. Plantar una creu en el cim d'una muntanya és proclamar l'amor de Déu que abasta tots els homes, sense fronteres. «La creu de Crist —com ens diu el sant pare Francesc— és el judici de Déu sobre tots nosaltres i sobre el món, perquè ens ofereix la certesa de l'amor i de la vida nova» (*Misericordiae vultus*, 21). Aquesta certesa, estimats germans, és la que brolla del nostre cor, com una gràcia nova, cada vegada que celebrem l'Eucaristia.

Estem de ple en l'Any Sant de la Misericòrdia, que Francesc, papa, ha convocat per a tota l'Església. I, des d'aquest cim, hem de deixar ressonar en el nostre cor la certesa de l'amor misericordiós de Déu, primer, gratuït i incondicional a favor dels homes. Manifestat en la creació. Manifestat amb plenitud en la donació del seu Fill, el qual, com el bon samarità, ve a trobar-se amb nosaltres per guarir les ferides que el nostre pecat ha fet en el nostre cor. «Davant la gravetat del pecat, Déu respon amb la plenitud del perdó. La misericòrdia de Déu sempre serà més gran que no pas qualsevol pecat i ningú no podrà posar un límit a l'amor de Déu que perdona» (ibídem, 3).

La misericòrdia divina es vessa a dojo en el cor que es deixa estimar, perdonar i guarir per Crist, el bon samarità de la humanitat. Com sabrem si deixem arribar aquest amor misericordiós al nostre cor? En l'evangeli d'avui hem escoltat la paràbola del bon samarità. Aquell mestre de la Llei pregunta a Jesús quin és el manament més important. La resposta amb la paràbola que dona Jesús fa present de manera clara

l'amor al proïsme per a implicar-hi l'amor a Déu, sense anomenar-lo. És que aquests dos manaments principals no es poden separar. L'amor al proïsme fa de mirall de l'amor de Déu. Ens diu sant Joan: *Qui no estima el seu germà, que veu, no pot estimar Déu, que no veu* (1Jn 4,21).

Però a l'instant també ens neix la pregunta: I qui és el germà a qui he d'estimar? Per a Jesús, el nostre únic i veritable mestre, no hi ha cap límit en la consideració del germà a qui hem d'estimar. Jesús ens porta a veure com aquell que no era considerat com a germà, ja que era un samarità, és el qui actua com a proïsme. I així és: la crida que ens fa Jesús és que cap dels seus seguidors no pot passar mai de llarg davant de la necessitat del germà sota cap pretext. Tots i cada un de nosaltres ens hem de ser proïsme del qui necessita la nostra compassió, la nostra misericòrdia. No hi ha cap límit en el manament de l'amor al proïsme: sigui amic o enemic, ens vulgui bé o mal, sigui del meus o dels altres, sigui del país o foraster, sigui immigrant o refugiat, sigui d'una religió o d'una altra, sigui d'un pensament polític o d'un altre... Cada un de nosaltres hem de demanar al Senyor la llum del seu Esperit Sant per tal que no ens deixem portar pels prejudicis que en cada època exclouen alguns grups i persones de la mirada compassiva i misericordiosa.

L'amor del qui es fa proïsme de l'altre és el que neix d'un cor ple de compassió –talment és el cor de Déu–, que no és un mer sentiment, sinó que es fa acció que produeix la cura de l'altre. Fent atenció als detalls, Jesús conta els socors que el samarità fa pel qui es vora del camí mig mort: s'hi apropa, li desinfecta i embena les ferides, el carrega en la seva pròpia cavalcadura, el porta a l'alberg i l'atén. Després de la primera nit, que és la de major risc, el samarità s'adona que el qui era mig mort és viu i lliura a l'hostaler dos denaris, que corresponen a dues jornades de treball. Mentre s'acomia, a fi de reprendre el seu viatge, garanteix a l'alberguer que, si hi ha altres despeses, les pagarà en el seu retorn.

L'amor és fet d'obres concretes. No oblidem la crida a viure les obres de misericòrdia en el dia a dia. Sant Antoni Maria Claret recomanava, entre les jaculatòries que resava cada dia, repetir: *Visquin les obres de misericòrdia!* (*Autobiografia*, 269). Redescobrim, doncs, les obres de misericòrdia corporals: donar menjar al famolenc, donar beure a l'assedegat, vestir el despullat, acollir el foraster, assistir els malalts, visitar els presos, enterrar els morts. I no oblidem tampoc les obres de misericòrdia espirituals: donar

consell a qui ho necessita, ensenyar a qui no sap, corregir a qui va errat, consolar el trist, perdonar les ofenses, suportar amb paciència les persones que ens molesten, pregar a Déu pels vius i pels difunts. Que així sigui per a tots nosaltres per intercessió de la Mare de Déu de Montserrat, patrona de Catalunya.

CLAUSURA DEL PRIMER ANY JUBILAR IGNASIÀ

La Seu de Manresa, 31-7-2016

Sr. Arquebisbe Joan Enric Vives, Bisbe d'Urgell i Secretari de la Conferència Episcopal Tarraconense,

Padre provincial de la Compañía de Jesús en España,

P. Superior i pares jesuïtes de la comunitat de la Cova de Manresa, pares jesuïtes de Catalunya i d'arreu,

Sr. Rector de la Parròquia de la Seu, germans sacerdots,

Sr. Alcalde, Srs. Regidors, germans tots, fills estimats de Déu.

La celebració de la festa de sant Ignasi, no pas en el santuari de la Cova, sinó en la col·legiata basílica de Santa Maria de la Seu, ja ens diu que celebrem quelcom important i significatiu. La celebració de la festa de Sant Ignasi d'aquest any s'uneix a l'acció de gràcies pel do de l'Any Jubilar Ignasià que avui clausurem, el primer, en anunci de la gran celebració dels cinc-cents anys de la conversió de sant Ignasi, en l'any 1522. El camí interior que ell va començar a la seva casa familiar de Lloiolà i que, com tot autèntic camí, va durar tota la seva vida, va tenir en el santuari de Montserrat i en la ciutat de Manresa uns punts clau que van marcar tota la seva vida i que van donar fruits de santedat, de veritat i d'amor, tant en ell com en la Companyia de Jesús (i les seves obres), que el té com a fundador i pare. El camí interior que va recórrer Ignasi de Lloiolà va tenir també expressió en el camí geogràfic que sant Ignasi va seguir. És aquest l'objectiu del Camí Ignasià que va per senders del País Basc, de Navarra, de la Rioja, d'Aragó i de la nostra Catalunya, passant per Montserrat i arribant a Manresa; un objectiu que vol ajudar, tot recorrent el camí ignasià, a fer un camí interior de llibertat més i més plena, a imitació i amb l'ajut de la intercessió de sant Ignasi.

Certament el camí de sant Ignasi fou un camí de llibertat. Ignasi, ferit en la batalla de Pamplona, descobreix en el seu cor una ferida encara més gran. Des de la seva casa

natal de Loiola iniciava el viatge que el portava vers Montserrat, amb un desig: vetllar les seves armes tota una nit davant l'altar de la Mare de Déu de Montserrat, on tenia determinat deixar els seus vestits i vestir-se les armes de Crist. En arribar-hi va cercar un confessor amb qui pogués posar en mans de la misericòrdia de Déu tot el seu passat, amb tota veritat i sinceritat, i, d'aquesta manera, va començar una vida nova. La seva confessió, generalment per escrit, va durar tres dies. La lliçó que va aprendre, però, fou que la confessió general no era el final sinó el començament.

Vestit pobrament, en la festa de l'Anunciació, va emprendre el camí de nou des de Montserrat en recerca d'autèntica llibertat. Va arribar a Manresa, on pensava passar solament alguns dies en un hospital i escriure algunes coses en un llibre. La seva intenció era la de ser senzillament un aprenent de cristià de veritat. Fins aquell moment ell havia estat cavallerosament cristià, amb l'obsessió de fer grans coses, més que no pas deixar-se fer per Déu pel camí de la humilitat i el sofriment. Allí va iniciar una nova vida. Era un pobre penitent, demanava almoina cada dia. Cada dia anava a missa i a vespres a la Seu. També el santuari de la Mare de Déu de Viladordis era per a ell un lloc d'oració, així com el temple dels dominics i l'hospital. Va descobrir també una cova com un bon lloc per a la pregària.

A la vora del riu Cardener va tenir lloc un tombant en el camí de seguiment de Crist. Després de temps de tenebra i proves, estant assegut i mirant el riu, se li van obrir els ulls, d'aïtal manera que totes les coses li semblaven noves. El lliurament al Senyor, el camí de la llibertat, l'havia trobat. Ell mateix ho expressava en aquestes paraules fetes pregària: «Preneu, Senyor, i rebeu tota la meva llibertat, la memòria, l'enteniment i tota la voluntat. Doneu-me el vostre amor i gràcia, perquè això em basta.»

El camí interior que va recórrer sant Ignasi és el camí de la llibertat autèntica. I aquest camí no és pas fàcil, perquè és camí de gràcia abundosa de Déu i de lluita personal en resposta a aquesta gràcia. La seva vida, portada per la providència divina, va avançant en la recerca de la llibertat plena. La convalescència per a la curació de les ferides de la guerra és un temps propici per a anar veient el que omple de veritat el cor i el que solament és alegria i pau passatgeres. A poc a poc el seu cor experimentava la pau que prové del compliment de la voluntat de Déu. Però la llibertat és un camí llarg i per això va anar cercant-la més i més, amb l'ajut de la gràcia de Déu. Volia en el seu cor fer el discerniment d'esperits, per veure al millor possible el que és la voluntat de Déu

i el que solament és recerca amagada d'un mateix. La seva llarga estada a Manresa, en pregària i austeritat, el porten a fer aquest discerniment i a prendre la decisió de ser sempre per al Senyor en la llibertat del qui el vol estimar tothora confiant en la gràcia de Déu, l'única realitat que pot fer possible la perseverança fins al final.

El camí interior i exterior fet per sant Ignasi fa cinc-cents anys no l'hem de mirar, però, com si fos una cosa a admirar en la vida d'un sant. Ell mateix, en els Exercicis Espirituals, tant en el llibre com en la pràctica, ens manifesta que hem de fer tots un camí de llibertat, per tal que no siguin uns altres els qui visquin en nosaltres. És a dir, que el nostre jo no visqui alienat en realitats, tant d'egoisme i de materialisme, com de falses pietats o falses místiques o teories. Perquè el camí de la llibertat és, al mateix temps, el camí de la vida. Ja en el llibre del Deuteronomi, del qual hem escoltat un fragment en la primer lectura, i en la tradició cristiana, hi apareix el simbolisme del camí com a expressió de la mateixa vida humana; un camí que porta o bé a la mort o bé a la vida. És això el que ens hi juguem: camí de mort o de vida. No hi ha terme mitjà: o una cosa o l'altra. I aquesta no és una qüestió fútil, insignificant, banal. És la qüestió fonamental per a donar el sentit ple a la nostra vida. L'espiritualitat de sant Ignasi no és de les que avui en dia, temps de buidor interior, es porten; aquests succedanis d'espiritual d'una recerca de falsa pau interior que no demana un canvi de vida, una conversió sincera, un deixar el jo que ens esclavitza; unes falses espiritualitats que no ens porten a donar-nos més i més a Déu i als altres, especialment als més petits i més pobres, als exclosos i als abandonats. Per a sant Ignasi el camí de la llibertat té un nom: Jesús. Sí, el mateix que va dir als seus deixebles: *Jo sóc el camí, la veritat i la vida* (Jn 14,6). Per a sant Ignasi, el camí interior és una persona, un esdeveniment, algú viu pel qual –l'únic pel qual– hem de viure, a ell solament servir, amb ell solament lluitar. Aquest és Jesús, en qui trobem la plenitud de la veritat i de l'amor, el qui és el veritable rostre del Pare misericordiós. Amb paraules del sant pare Francesc als joves reunits a Cracòvia per a la Jornada Mundial de la Joventut: «Jesucrist és el qui sap donar veritable passió a la vida. Jesucrist és el qui ens mou a no conformar-nos amb poca cosa i a donar el millor de nosaltres mateixos. És Jesucrist qui ens qüestiona, ens convida i ens ajuda a aixecar-nos cada vegada que ens donem per vençuts. És Jesucrist qui ens empeny a aixecar la mirada i a somiar coses grans.»

Sant Ignasi es va deixar tocar per la misericòrdia divina. En el seu cos portava les ferides de la batalla de Pamplona, però en el seu cor tenia les ferides de la batalla de la

vida, del pecat que ens va prenent la vida i la llibertat. I el Senyor va ser misericordiós amb ell i, com a bon samarità en el nostre camí de la vida, el va guarir amb el vi del consol i l'oli de l'esperança. Però no el va deixar mai, sinó que el va portar a les seves espatlles com el bon pastor i va sojornar amb ell. Perquè, estimats germans, no oblidem quina és la bona notícia de l'Església per a tota persona humana, amb paraules del papa Bergoglio: «Jesucrist t'estima, ha donat la vida per salvar-te i ara és viu al teu costat cada dia per il·luminar-te, per enfortir-te, per alliberar-te» (EG, 164). Aquest és l'ensenyament de sant Ignasi: el Senyor és misericordiós amb els seus fills i germans. Ell vol trobar-se amb tots i cada un de nosaltres. Sant Ignasi es va deixar trobar i es va posar a caminar tota la seva vida en la fidelitat del seguiment de Crist. I nosaltres, ¿ens posarem en camí ara o ho deixarem per a més tard? Però aquest «més tard» pot ser massa tard, perquè la vida se'ns esmuny i és molta l'obra de servei que el Senyor vol de tots i cada un de nosaltres. El camí de sant Ignasi, el camí cristià, sols té una condició: no voler restar en la mentida i així deixar-se abraçar per la misericòrdia guaridora i alliberadora del nostre Déu. I recordem quina és la meta del qui es deixa trobar per Crist: «La joia de l'Evangeli omple el cor i la vida sencera dels qui es troben amb Jesús. Els qui es deixen salvar per ell són alliberats del pecat, de la tristesa, del buit interior, de l'aïllament. Amb Jesucrist sempre neix i reneix la joia» (EG, 1).

La ciutat de Manresa es gloria de ser un lloc molt important en la vida de seguiment de Crist de sant Ignasi; però també es gloria per la presència dels jesuïtes en aquesta ciutat, en la Casa d'Espiritualitat, oberta a tot el món i que serveix tantes persones. No oblidem, però, que la missió pròpia de la Companyia de Jesús és, amb paraules del venerable Josep Torras i Bages en una carta pastoral de l'any 1914, en l'escaiença del primer centenari de la restauració de la Companyia, la total dedicació dels homes a Déu: «L'objecte de la Companyia no és altre que fer cristiana la vida: si té biblioteques, si té observatoris, si té escoles és per a acostar els homes a Jesús, per a fer-los amics de Jesús, que és el major bé que es pot fer a un home.»

Encomanem la Companyia de Jesús, encomanem la presència dels jesuïtes en aquesta ciutat, en aquesta diòcesi, a Catalunya; encomanem el Camí Ignasià i totes les persones que l'han recorregut i el recorreran, a la intercessió de santa Maria, Mare de Déu de Montserrat, que en el camí de sant Ignasi fou per a ell Mare de Misericòrdia, portant-lo a la font de l'amor que mai no s'exhaureix, al Cor de Jesús Misericordiós, on hi ha tots els tresors de veritat i de vida, on hi ha la llibertat plena. Així sigui.

COSSOS SANTS DELS MÀRTIRS

Manresa, 28-8-2016

Sir 51, 1-12 // Rm 8, 31b-39 // Jn 12,24-26

Sr. Degà i membres del Capítol,
Sr. Alcalde i Regidors de l'Excel·lentíssim Ajuntament de Manresa,
Confraria dels Cossos Sants,
Hereu i Pubilla,
Benvolguts tots, fills i filles de Déu.

La ciutat de Manresa avui s'omple de nou amb sons de festa. En el darrer diumenge del mes d'agost posem la nostra mirada de manera especial en els Cossos Sants dels Màrtirs: sant Maurici, sant Fruitós i santa Agnès, perquè sabem que són els nostres sants patrons. I amb això entrem en aquesta tradició multiseular de la ciutat que guarda amb sa orgull les relíquies dels màrtirs que vessaren la sang per Crist en els primers segles de l'era cristiana, però amb la certesa que no sols la memòria, sinó també la vida, per mitjà de la seva intercessió, es fa present en els nostres dies i en aquesta mateixa ciutat. El temps ha passat, però la fe cristiana es manté viva, regada sempre amb la sang d'aquells a qui es pot aplicar el que deia Josep Torras i Bages: «El màrtir és un home que compleix admirablement la seva missió en la col·lectivitat. Dóna testimoniatge de la veritat de Crist i el rubrica amb la seva sang. La seva influència continua orientant els homes més enllà de la mort.»

I així és. Si nosaltres som avui aquí, més enllà del simple costum, és perquè sempre és bo, molt bo, escoltar el testimoniatge dels màrtirs, perquè el martiri dels cristians és com una font de la qual sempre raja aigua bona i fresca, no pas l'odi i la venjança, sinó el perdó i l'amor. En el passat hi va haver màrtirs; i en un passat no pas tan llunyà la sang de compatriotes nostres va ser vessada per la confessió cristiana, però sempre amb el perdó als llavis; i avui, en aquests moments de la nostra història, el testimoniatge dels qui vencen la força de l'odi i la intransigència amb la certesa de l'amor que es més fort que la mort, continua fent-se present en molts llocs del nostre món; un món tan cofoi dels seus avenços tecnològics, però, al mateix temps, incapaç de donar resposta al cor de l'home que cerca el sentit de la vida.

Els nostres sant màrtirs patrons, sant Maurici, sant Fruitós i santa Agnès, van donar el millor d'ells mateixos, la seva pròpia vida, amb un cor encès d'amor a Crist i als homes. Els qui els occien semblava que amb això posaven fi al problema que per a ells representaven aquestes persones que, des de la seva vida, de soldat, de jove plena de vida, de bisbe cristià, tenien un cor profundament cristià. Volien desfer-se dels qui no entraven en l'esquema de la seva societat, en els seus plantejaments, en la seva visió de la vida comuna. En una paraula, eren un destorb per a ells, per al seu sistema. Però no ho sabien, i aviat es van adonar que el màrtir és com una flor que, si vols aixafar-la sota els teus peus, es «venja» donant-nos el seu perfum. Així són els màrtirs: a canvi de tortures i mort, donen amor.

Quin amor donen els màrtirs? Ells són ben clars i ens ho diuen així: l'amor que ells donen a canvi de turments l'han rebut de la font que mai no s'exhaureix, de Déu mateix. Com ens ha dit el Siràcida en la primera lectura, posant veu al qui passa per la prova de la persecució: *Senyor, vaig recordar-me de la vostra pietat i de l'amor que heu guardat des de sempre*. O com expressa sant Pau en el capítol vuitè de la carta als Romans: *Estic ben segur que ni la mort ni la vida, ni els àngels o altres poders, ni res del món present o del futur, ni dels estols del cel o de les profunditats, ni res de l'univers creat no serà capaç d'allunyar-nos de Déu, que, en Jesucrist, el nostre Senyor, ha demostrat com ens estima*.

Els màrtirs, en l'escola de Crist, són els qui donen amor a canvi de tortures. Aquest és el testimoniatge que se'ns demana, cada vegada més, als cristians en el nostre món. Els qui sabem de l'amor de Déu —amor que en aquest any contemplem de manera especial seguint el mestratge del sant pare Francesc com a amor misericordiós— no podem fer res més que viure aquest amor envers els germans. Hem de practicar la misericòrdia envers els desheretats del nostre món. Nosaltres també podem un dia trobar-nos en la seva mateixa situació. Ara tenim l'ocasió clara d'acollir refugiats que arribaran aviat a la nostra diòcesi. Càritas coordinarà aquest acolliment. Estiguem atents a les crides que ens facin per a acollir degudament els qui han deixat, per la guerra i la mort, la seva terra. Una altra realitat de misericòrdia que el nostre món necessita veure dels cristians que creiem en Déu que és amor misericordiós, és el testimoniatge del perdó demanat i ofert als nostres germans. Els qui sabem que vivim de pura misericòrdia, perquè el perdó de Déu és la causa de la nostra pau i la nostra joia, no podem tancar de cap manera el nostre cor al germà que ens hagi pogut ofendre

amb la seva paraula o amb les seves accions o omissions. El perdó, la misericòrdia, no és signe de feblesa, sinó, a l'inrevés, manifesta la fortalesa de l'amor que sap anar més enllà de la justícia i és capaç de fer tornar a florir el desert de les relacions trencades entre les persones, entre les famílies, entre els pobles. L'espiral de l'odi sols porta a més odi i venjança. Solament el perdó, l'amor misericordiós fet perdó, és capaç de trencar aquesta espiral de l'odi.

Però l'escola de Crist, l'escola dels màrtirs, ens porta a estimar sols pel goig d'estimar, a viure la misericòrdia envers tothom qui necessita el meu ajut, la meva atenció, el meu amor; encara que no m'ho demani, encara que pugui rebutjar aquest amor. En el moment del martiri el qui necessita més amor no és el qui sofreix i mor, sinó aquell que en el seu cor és ferit per l'odi, per l'encegament ideològic. Els màrtirs són els qui a imitació de Crist moren retornant amor a canvi de tortures i odi. De fet, els màrtirs són els qui viuen amb Jesús els seus sofriments i la seva mort; ell que moria el Divendres Sant i de les seves ferides brollava l'amor misericordiós ofert a tots els homes. Aquesta és la font de la qual sorgeix l'amor més pur, capaç de transformar la nostra mirada i de fer-nos descobrir en tota persona un germà a qui hem d'estimar sempre. La conversió del cor del qui es deixa portar per la misericòrdia em fa mirar el pròxim com un germà; tot home, tota dona esdevenen una persona a estimar sense cap distinció. Si està en la misèria, tant corporal, com moral, com espiritual, jo l'he d'ajudar a sortir-ne, amb la meva pregària per ell, amb la meva paraula de consol i de consell, amb l'ajut material, amb l'ensenyament o la correcció. Si m'ha fet mal, l'he d'estimar encara més, perquè està necessitat de misericòrdia i de perdó. Si nega Déu, he de pregar per ell i ajudar-lo a retrobar Déu. Hem d'entrar en l'escola de l'amor veritable, l'amor misericordiós, amb els ulls i el cor obert als germans, de tal manera que tota misèria del germà esdevingui meva, que tot pecat esdevingui meu, que tot mal esdevingui meu, tot sofriment sigui també meu. Davant totes les barreres i murs del nostre món i del nostre cor, la misericòrdia dóna la possibilitat de restablir la relació i la comunicació per tal que l'amor de Déu per l'home pugui de nou omplir els cors de totes les persones. Aquesta és la missió fonamental que tenim els cristians en el nostre món. Això és el que esperen els homes de nosaltres: que siguem testimonis, màrtirs, d'un amor capaç de canviar el cor d'una persona, capaç d'omplir de sentit la vida de l'home que cerca a les palpentes el rostre de Déu, de canviar el nostre món: que sigui realitat, com deia tantes vegades el beat Pau VI, la civilització de l'amor.

En l'evangeli hem escoltat com Jesús parla del gra de blat que cau a terra i mor, i així dóna fruit. Aquest gra de blat és Jesús mateix, que, una vegada més, en la celebració de la santa missa se'ns dóna. Ell és el qui ha mort per tal que en ell tinguem vida tots nosaltres. El misteri del gra de blat que mor es farà present, actual, viu entre nosaltres. El que succeí fa més de dos mil anys serà realitat viva per a nosaltres. La font de vida no s'ha assecat, brollarà per a nosaltres una vegada més en aquesta festa major, perquè vol donar fruits de vida, d'amor misericordiós, de veritat en nosaltres, com ho va fer en la vida i en el martiri dels nostres sants patrons, Maurici, Fruitós i Agnès. Que ells intercedeixin per tots nosaltres, avui i sempre, per tal que com els màrtirs donem el testimoni de la bona olor de Crist, amb la flaire de l'amor misericordiós. Amén.